

Learning to Fly

ความรู้สู่การยกระดับ...

By Chris Collison & Geoff Parcell

เป็นการตอบคำถามที่ตรงประเด็น ว่าทำไมต้องจัดการกับความรู้อย่างไรบ้าง และจะต้องทำอย่างไร...เพื่อการยกระดับ

ดร.ชัยพจน์ รักราม

การพัฒนาความรู้ คือ การยกระดับฐานะ ทั้งฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ถ้าในอดีตเคยยากจน มีโรคภัยเบียดเบียน เมื่อมีความรู้ก็จะรู้วิธีทำมาหากิน รู้วิธีป้องกันตัวไม่ให้มีโรค แล้วจะมีความสุข

Learning to Fly เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management System) ถ้าจะแปลกันตรงๆ ง่ายๆ จากหนังสือเล่มนี้ คือ การเรียนรู้ที่จะบิน (ให้ได้ดังนก)

ผู้เขียน 2 คน (ทั้ง Chris Collison กับ Geoff Parcell) ทำงานอยู่ในหน่วยงานซึ่งเป็นที่ยอมรับ (BP: Best Practice) ได้กะเทาะเปลือกจากองค์กรการเรียนรู้ สู่แก่นของการจัดการความรู้ภายในองค์กร กล่าวคือ เราจะการจัดการกับสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้อย่างไร

จากหนังสือที่พิมพ์เมื่อปี 2004 ประมาณ 312 หน้า ได้แบ่งเป็น 3 ตอน 14 บท เริ่มด้วยการนำเสนอภาพกว้าง (Overview) ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ระบุจุดเริ่มต้น (Providing the basis to get started) ก่อนจะลงรายละเอียดในตอนที่สองแนะนำเครื่องมือ และเทคนิค (Tools and Techniques) ที่หลากหลายในการจัดการความรู้ โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องคน (Know who) การพัฒนาให้ไปสู่ชุมชนนักปฏิบัติ (CoP: Community of Practice) และเชื่อมโยง (Connect) จากปัจเจกบุคคล 3 ด้าน คือ เริ่มที่หาจุดสนใจร่วม (Interest) เช่น คนชอบกีฬา ชอบนันทนาการ ในแนวเดียวกัน ไปสู่ด้านการพัฒนางานในหน้าที่ (Enabling) เช่น ความรู้ที่ส่งเสริมทักษะด้านอาชีพ และจบลงที่การกิจร่วม (Commitment) สำหรับตอนที่สาม นำเสนอเกี่ยวกับการนำความรู้สู่การปฏิบัติและบันทึกไว้ (Embedded) เพื่อต่อยอดสู่อนาคต (tomorrow) เกิดการสร้างสรรคผลงานใหม่ ให้คนในองค์กรซึมซับ และจัดการความรู้โดยไม่ต้องรอคิดแบบมีขั้นตอน (Unconscious competence) อีกต่อไป ประจุนกที่บินได้เองโดยไม่ต้องคิด

*อาจารย์ ดร. ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รายละเอียด ของแต่ละตอน และ แต่ละบทจะมีดังนี้

ตอนที่ 1 (Part I: Overview) ประกอบด้วย 5 บท ดังนี้

1. แนะนำทั่วๆ ไป (Setting the content): เป็นการโปรย หรือเกริ่นนำว่าในเล่มจะมีเรื่องที่น่าสนใจเพื่อผู้อ่านจะได้ตัดสินใจอ่านต่อหรือเลิกอ่านไปเลย (What the book is about and how the book is set out to enable you to navigate the knowledge quickly)

2. นิยามการจัดการ (What is Knowledge Management?): เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำความรู้ไปใช้ (It is about capture, creating, distilling, sharing and using know-how. It's more than what's writing down)

3. รูปแบบโดยรวม (The holistic model - It's more than the sum of the parts): จากวงจรธุรกิจที่ทำสำเร็จมาแล้ว การเรียนรู้จากอดีต การเรียนรู้พร้อมๆ กับทำงานไปในปัจจุบันและจะพลิกผันสู่อนาคตต่อไป (The model describes how to turn business objectives into results by learning before, learning during and learning after)

4. การจัดการกับสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (Getting the environment right): การจัดสิ่งแวดล้อมภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร และการถ่ายทอดความรู้จากเพื่อนร่วมงาน (Setting the environment up - leadership, technology, culture - so that it's OK to ask for some help from peers)

5. จุดเริ่มต้นทำทันที (Getting started - just do it): เริ่มจากจุดที่ง่าย ๆ (We learned to get started by just working on something simple)

ตอนที่ 2 (Part II: Tools and techniques) ประกอบด้วย 7 บท ดังนี้

6. การเชื่อมโยงวิธีเรียนรู้ (Connecting sharers with learners - using self-assessment): ติดต่อสื่อสารโดยธรรมชาติ การประเมินตนเองเพื่อการสร้างเครือข่าย (Creating a common language makes it easy to share; using self-assessment creates the desire to connect and learn)

7. การเรียนรู้จากเพื่อน (Learning from your peers - Somebody has already done it): การรับความร่วมมือช่วยเหลือจากเพื่อน เป็นเทคนิคเบื้องต้น (Peer assists are a technique to learn early on in the doing phase, a kind of project design meeting)

8. การเรียนรู้ในช่วงทำงานไปด้วย (Learning whilst doing - Time to reflect): เรียนจากสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำไปประยุกต์กับงานในอนาคต (Learning from the last event so that it can be applied to the next)

9. การเรียนรู้เมื่อทำภารกิจเสร็จไปแล้ว (Learning after doing - When it's all over): หลังจากทำโครงการเสร็จแล้ว ได้มีโอกาสล้อมวงคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากผลงานที่ทำ จะพบความเห็นที่มีทั้งสอดคล้องกัน และที่แตกต่างกันไป (At the end of a project sit down with all the people with a stake in the result and review what went well and what could have been done differently)

10. เสาะแสวงหาผู้รู้ที่แท้จริง (Finding the right people - If only I know who): เป็นวิธีที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์คนอื่น และเป็นวิธีเข้าถึงความรู้ที่ง่ายที่สุด (Key to learning what others have done is to know who to ask and being able to reach them easy)

11. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และชุมชนสัมพันธ์ (Networking and communities of practice): เริ่มจากการมีจุดสนใจร่วม คือ ชอบเหมือนๆ กัน เช่น ชอบกีฬา ชอบสะสมของเก่า หรือ มีงานอาชีพที่ต้องใช้ทักษะแนวเดียวกัน เช่น เครือข่ายการวิจัย (People with common interests or discipline practices form networks or communities of practice to share their know-how)

12. การยกระดับความรู้ที่มี (Leveraging what we have learned - Capturing knowledge): ความรู้ที่มีอยู่ ต้องจารึกไว้เพื่อนำไปใช้ในอนาคตได้โดยอัตโนมัติ (Capturing Knowledge can be reused immediately)

ตอนที่ 3 (Part III: Today and tomorrow) ประกอบด้วย 3 บท ดังนี้

13. จารึกไว้ให้ยั่งยืน ในองค์กรเรา (Embedding it in the organization - Preparing to let go): เพื่อให้บุคลากรทำงานทุกอย่างโดย凭ความรู้ ได้เต็มความสามารถโดยไม่ต้องคิด (Unconscious competence)

14. บทสรุปทั้งท้าย ของหนังสือ (Review of book - What did we set out to do?): พร้อมกับ ข้อมูล และเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งานต่อไปโดยสรุป ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 จะเป็นตอนที่น่าสนใจที่สุด เพราะเป็นการเกริ่นนำเหมือน หนังสือทั่วๆ ไป คือต้องอย่าลืมนะที่จะเรียนรู้ (Don't procrastinate. Get started right away) วางแผนและทำตามขั้นตอน (Review and plan the next step) สำหรับตอนที่ 2 ที่มีความหนาที่สุด เพราะจะบอกขั้นตอนการได้ความรู้ที่สมบูรณ์ ซึ่งมีประเด็นหลักๆ คือมีความรู้อะไรบ้างที่จำเป็น (Find out what knowledge needs to be transferred) เราได้วางแผนอย่างไรที่จะนำความรู้มาให้ได้ (Develop a plan to capture and transfer the knowledge) ต้องรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง ทำไมต้องทำอย่างนั้น และมีใครในเป้าหมายที่ต้องไปคุย (conduct the interview) กระจายข่าวเพื่อติดต่อคนมีความรู้ (Publish this personal knowledge asset) หาทางติดต่อกับแหล่งเรียนรู้ (Stay in touch) และมีการสรุป ประเมินผลงานอยู่ตลอดเวลา (summary)

สิ่งที่จูงใจ และประทับใจจากการอ่านหนังสือเล่มนี้คือ การเขียนที่ใช้ภาษาอังกฤษที่เข้าใจง่าย และอธิบายตรงไปตรงมา มีการอธิบายเพิ่มเติมในบางคำที่อาจจะยังไม่เสถียร ขอยกตัวอย่าง การเรียนรู้จากเพื่อน (peer assist) การเรียนรู้ระหว่างการทำงาน (AAR : After Action Review) การเรียนรู้หลังเสร็จงานที่จะมีการทบทวนอดีต (Retrospect) ที่จะมีการเก็บรายละเอียด เป็นต้น

นอกเหนือจากซีดีหนังสือ 1 เล่มแล้ว ยังมี CD ที่มีเกมมาอีกต่างหาก ในแผ่น CD จะมี Slide ที่เสนอในรูปแบบ power point เป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอและสามารถติดต่อ (link) ไปยัง Website อื่นๆ ได้อีกมากมายตรงใจนักอ่าน และหน่วยงานที่กำลังพัฒนาองค์กรของการเรียนรู้ (Learning Organization) ทันยุค ทันสมัย ที่เดียวละครับ

How can I know enough not to be foolish or to be fooled by someone else?
ความฉลาด หรือความโง่เขลา เรายังไม่รู้ ของเรา ต้องให้คนอื่นมาบอกอย่างนั้นหรือ ?
